

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/235/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5911200480
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5911200480.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci navrhovateľky: I. N., bytom K. Z. XX, XXX XX F., v zastúpení Mgr. Iveta Žerebáková, advokátka, so sídlom D. A. C. XX, XXX XX F., proti odporcovi: A. N., bytom T. X, U., o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletým deťom N.: A., nar. XX.XX.XXXX, L., nar. XX.X.XXXX, L., nar. XX.X.XXXX, maloleté deti bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, na základe odvolania odporcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 5C/13/2011-257 zo dňa 4. septembra 2012 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Ružomberok č.k. 5C/13/2011 - 265 zo dňa 9. 10. 2012 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku v ktorom okresný súd styk otca s maloletými deťmi neupravil, v rozsahu tohto zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ostatných výrokoch rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozviedol manželstvo navrhovateľky a odporcu, ktoré bolo uzavreté 15.11.1997 v Banskej Bystrici, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Banská Bystrica vo zv. 34, ročník 1997 na str. 77, pod por. č. 390. Maloleté deti A., L. a L. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého A., L. a L., na každého výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa, a to vždy do každého 15.-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku. Súd styk otca s maloletými deťmi neupravil. Účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

Vykonaným dokazovaním okresný súd mal preukázané, že sú splnené v zmysle § 23 ods. 1, 2, 3, aplikáciou § 22 Zákona o rodine podmienky pre rozvod manželstva. Konštatoval, že v manželstve účastníkov došlo k porušeniu hlavných zásad manželského spolužitia, a to povinnosti žiť spolu, byť si verní, vzájomne si pomáhať a vytvárať zdravé rodinné prostredie pre výchovu svojich maloletých detí. Spoločenský účel tohto manželstva spočívajúci vo vytváraní rodinného prostredia, kde by manželia žili vo vzájomnej zhode, v citovom zblížení, poskytujúc si vzájomnú podporu a pomoc sa už dlhší čas nenapĺňa. Manželcia takmer osem rokov nevedú spoločnú domácnosť, nehospodária spoločne, nevedú intímny ani citový život. Príčinu rozvratu manželstva súd videl v rozdielnych povahových vlastnostiach oboch manželov, v ich rozdielnom prístupe k plneniu si manželských a rodičovských povinností a v

citovom ochladnutí v dôsledku vzájomného odlúčenia. Okresný súd poukazuje v dôvodoch rozhodnutia i na účel manželstva, na záujem maloletých detí vyrastať v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby boli rešpektované ich práva koncipované v Dohovore o právach dieťaťa. Okresný súd zvýraznil záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa ich záležitosti. Vzhľadom na intenzitu narušenia manželských vzťahov, s ohľadom i na dĺžku obdobia počas ktorého manželia nežijú v spoločnej domácnosti a bez existencie reálnej možnosti obnovenia jednotlivých funkcií ide o manželstvo nefunkčné. Udržiavanie formálneho manželského zväzku, v ktorom absentuje jedna z jeho základných zložiek, najmä zložka citová, vylučuje záujem detí, lebo nezaručuje ani fyzickú prítomnosť obidvoch rodičov a už vôbec nie je vhodné prostredie na výchovu detí a formovanie ich osobností v atmosfére citovej ľahostajnosti a nenávisti.

Okresný súd po následnej aplikácii § 113 ods. 1 O.s.p. na čas po rozvode upravil práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom. Doposiaľ rozhodujúca miera starostlivosti o maloleté deti bola na matke, v jej starostlivosti nedostatky zistené neboli, o deti sa riadne stará. Okresný súd vychádzal aj z písomnej správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Ružomberok (poukaz na č. I. 120 spisu), ktorá bola výsledkom vykonaného šetrenia priamo v domácnosti v ktorej sa matka s maloletými deťmi zdržuje ako aj zo záverov znaleckého posudku č. 7/2012 (poukaz na č. I. 163 a nasledovné spisu) v ktorých je konštatovaný výrazný negatívny vzťah detí k otcovi prameniáci z ich vlastnej skúsenosti s jeho správaním, priame negatívne ovplyvňovanie maloletých detí zo strany matky vo vzťahu k otcovi nebolo zistené, deti skôr reagujú na správanie otca voči nim, vnímajú správanie otca ako záporné, vadí im jeho emočná labilita, dominancia a obviňovanie matky. Striedavá starostlivosť by neplnila svoj účel, nie je ani vhodná. Ak otec nezmení svoje správanie a postoje, tak jeho stretávanie s deťmi nebude na ne pôsobiť pozitívne. Na základe týchto komplexných záverov okresný súd maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať ich, spravovať ich majetok budú obaja rodičia.

Okresný súd styk otca s maloletými deťmi neupravil, postupoval tak aplikáciou ust. § 25 ods. 2 Zákona o rodine. Rodičia úpravu styku otca s maloletými deťmi nežiadali, zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že maloleté deti vyjadrili prianie sa s otcom nestýkať a ani doterajšie stretnutia neboli pre obidve strany prínosom. Za týchto okolností styk otca s deťmi význam nemá.

Pri určení výživného na maloleté deti na čas po rozvode, okresný súd vychádzal zo zárobkových možností a schopností oboch rodičov, ako aj z odôvodnených potrieb detí. Matka je dlhodobo nezamestnaná, poberateľka dávok v hmotnej núdzi v sume 94,75 Eur počnúc 01.07.2012, náklady bývania (úhrada nákladov elektriny, vody a poplatky) predstavujú 300,- Eur mesačne, ktoré uhrádzajú rodičia matky. Maloletý A. je žiakom 8. ročníka ZŠ, maloletý L. žiakom sekundy na 8-ročnom Gymnáziu v Ružomberku a maloletý L. navštevuje 5. ročník ZŠ. Otec maloletých detí je poberateľom invalidného dôchodku v sume 323,60 Eur mesačne. Vzhľadom na takto zistené majetkové pomery obidvoch rodičov, súd ustálil výšku výživného na deti v rozsahu 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené maloleté dieťa, osvojil si v tejto súvislosti závery rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/63/2011-46 zo dňa 07.11.2011 (právoplatný 01.12.2011), keďže od doby poslednej úpravy výživného uvedeným rozsudkom nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu doposiaľ stanoveného výživného.

O trovách konania okresný súd rozhodol s poukazom na § 144 veta 1 O.s.p. tak, že účastníci nemajú právo na ich náhradu v konaní o rozvod manželstva. S poukazom na § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení odporca nemá povinnosť platiť súdny poplatok za podaný návrh z dôvodu, že navrhovateľke bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Opravným uznesením na č. I. 265 spisu okresný súd opravil číslo konania na prvej strane rozsudku zo dňa 04.09.2012 tak, že správne označenie čísla konania je „5C/13/2011-258“.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie odporca. Domáhal sa v odvolaní, ako i v doplnených podaniach (dodatkoch) k odvolaniu doručené súdu 09.11.2012 - na č. I. 284 - 288 spisu, 29.11.2012 - na č. I. 323 - 337 spisu, 05.04.2013 - na č. I. 360 - 361 spisu, zrušenia rozsudku a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolanie zdôvodnil najmä tým, že súdy manželke a „hyene v ľudskej koži - svokre“, dali čas a priestor na ohováranie a osočovanie otca pred súdmi a deťmi, na používanie detí ako rukojemníkov. Sudkyňa je klamárika a zavádza odvolací súd KS v Žiline po tom, keď argumentuje znaleckým posudkom tzv. súdneho znalca, zamlčala pritom skutočnosť, že dňa 11.09.2012 „tento priblížý posudok“ (citácia z odvolania odporcu) napadol na Okresnom súde v Ružomberku a žiadal vyhotoviť kontrolný znalecký posudok ústavom, kvôli rozporom so znaleckým posudkom PhDr. A. a posudkom od PhDr. M. F. + Mgr. W. Z.. Odvolanie podáva aj preto, že sudcovia - sudkyne OS Ružomberok a KS v Žiline urobili z konania o úprave styku otca s deťmi škandalózný precedens, keď toto konanie trvá predĺhých 9 rokov, dali vyhotoviť 3 znalecké posudky len preto, že im už pre ich ciele a zámary nevyhovovali tie 2 predchádzajúce, 3krát ho poslali zisťovať situáciu na školách v jeho okolí, aby z neho nakoniec urobili „idiota, blbca a hajzla“. Sudcovia - sudkyne OS Ružomberok vždy zakrývali obzvlášť nemorálne konanie jeho manželky - matky, ktorá bola, je, aj bude nástrojom v rukách jej matky - jeho svokry; že sudcovia KS v Žiline vždy zakrývali protiprávne konanie sudcov - sudkyň OS Ružomberok, „čím hyene v ľudskej koži - svokre poskytli čas a priestor na dlhodobé rozvracanie rodiny“. Odvolateľ kritizuje ďalej konania sudcov - sudkyň OS Ružomberok a KS Žilina, ktoré podľa neho sa nedá inak pomenovať ako arogancia moci - primitívne zneužívanie moci, ako úmyselné, dlhodobé, 9 rokov trvajúce rozvracanie rodiny, vzťahov otca a detí a vedomé obchádzanie Zákona o rodine, Zákona č. 305/2005, Medzinárodného dohovoru o právach dieťaťa, Ústavy SR.

V ďalšej časti odvolania odvolateľ poukazuje na to ako hospodárili počas trvania manželstva. Manželke dával od 15.11.1997 do 30.04.2001 celú svoju výplatu. Svoje potreby osobné a osobné potreby detí (oblečenie, obutie, lieky, pobyty v nemocnici a stravu pre rodinu, rovnako ako náklady na bývanie) uhrádzal zo svojich úspor pred manželstvom vo výške 98.000,- Sk, z invalidného dôchodku, ktorý mal v roku 1999/2000 v hodnote 5.099,- Sk. V tom období pracoval v Sensor, s.r.o., Košice, hoci chodil o barľách, mal mesačný príjem 6.000,- Sk, ktoré odovzdával manželke. Manželka v roku 1999/2000 poberala rodičovský príspevok a prídavky na deti v sume 3.900,- Sk, s jeho výplatom 6.000,- Sk mala príjem 9.900,- Sk. Napriek tomu na rady jeho svokry - „hyeny v ľudskej koži“ odmietala podieľať sa na nákladoch bývania za obdobie manželského spoluzitia 15.11.1997 - 08.12.2004 vo výške 334.266,- Sk a na nákladoch osobnej spotreby jeho a detí ako aj stravy pre rodinu za obdobie manželského spoluzitia 15.11.1997 - 08.12.2004 vo výške 497.500,- Sk. Právom sa teda pýta kde končilo 9.900,- Sk mesačne. Svokra za manželkou doliezala, aby „strkala svoj nos do ich rodinných záležitostí a rozvracala manželstvo, rodinu svojej dcéry“, keď neustále sa starala akou sumou peňazí prispieva do rodinného rozpočtu, aby tie zrejme skončili na účte (odvolateľ konkretizoval číslo účtu). poznamenal, že ide o číslo účtu Sporo knižky (kapitálovej) majiteľmi ktorej sú svokrovci. Na tento účet mal vložiť peniaze po tom ako manželka celú rodinu vystavila svojou nemorálnosťou, bezcharakternosťou, nenávisťou, lenivosťou strate domova, keď aj napriek vyššie uvedenému jej príjmu RP + DP + jeho výplata = 9.900,- Sk neprispievala ani jednou jedinou Sk na chod domácnosti. Na uvedený účet mal vložiť peniaze, ktoré by dostali za hroziacu exekúciu bytu, ktorú odvrátil tým, že dojednal splátkový kalendár a splátkami dlh s pôžičkou v sume 41.000,- Sk sám a len sám splatil. Za peniaze, ktoré mal poslať na uvedený účet mali svokrovci kúpiť manželke byt s tým, že majiteľmi bytu by boli svokrovci. Hoci bol postihnutý od 1,5 roka, jeho rodičia ani on nikdy žiadne sociálne dávky nepoberali. Invalidný dôchodok prvý krát dostal až 12.01.1995, teda ako 48-ročný. Prácu stratil až 22.01.2009 po 38-rokoch nepretržitej práce, kvôli nezmyslenej a neoprávnenej exekúcii, ktorou sa manželka domáhala vraj zmeškaného výživného vo výške 29.750,- Sk a to ku dňu 31.10.2007, čo nebola pravda a OS v Spišskej Novej Vsi túto exekúciu dňa 06.10.2010 po 33 mesiacoch a po odvolaní sa na KS v Košiciach zastavil a vydal rozhodnutie, že nikto nemal nárok na trovy exekúcie.

Podľa odvolateľa sa matka správa v rozpore so záujmami detí, Dohovorom o právach dieťaťa a Zákomom o rodine, keď nechráni a nezveľaďuje ich majetok. Po tom ako dňa 20.02.2008 doručila exekútorovi návrh na zriadenie exekučného záložného práva dala súhlas na vykonanie exekúcie predajom bytu, a to prostredníctvom neoprávnenej exekúcie. Rovnako sudcovia OS Ružomberok a KS Žilina sa správajú v rozpore so Zákomom o rodine a s medzinárodným Dohovorom o právach dieťaťa, deti zneužívajú na „neľudský hyenizmus“, OS v Ružomberku nie je žiadny súd, ale len a len „brlohom ľudských hyen - nemorálnych ľudí“.

Odporca zaujal v odvolaní stanovisko k ustanoveniam Zákona o rodine, ktoré hovorí, že súd pri výkone rodičovských práv alebo pri schvaľovaní dohody medzi rodičmi rešpektuje právo maloletých detí na zachovanie ich vzťahu k obidvom rodičom, súd dbá, aby bolo rešpektované právo detí na udržiavanie:

pravidelného rovnocenného rovnoprávného osobného styku s obidvoma rodičmi. Zákon o striedavej opatere detí je novelou Zákona o rodine a rieši problém, ak jeden z rodičov marí ustanovenia Zákona o rodine, odvolateľ sa vyjadroval ku striedavej opatere z pohľadu ním zistených a prezentovaných štatistických ukazovateľov v jednotlivých štátoch pri uplatňovaní striedavej starostlivosti o deti rodičmi. Poukazuje i na Zákon č. 305/2005, ktorý ukladá povinnosť kurátorom a ÚPSVaR zabezpečovať dieťaťu ochranu a starostlivosť, ktorá je nevyhnutná pre jeho blaho a ochranu jeho právom chránených záujmov pri uprednostňovaní jeho práv mu priznaných medzinárodným Dohovorom o právach dieťaťa. Medzinárodný Dohovor o právach dieťaťa, články 14 a 18 jednoznačne hovoria, že štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru musia vynaložiť maximálne úsilie na to, aby bola súdmi uznávaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa a obidvaja rodičia nesú rovnakú zodpovednosť pri ochrane a zveľaďovaní spoločného majetku. Súdny a sudcovia musia uprednostňovať pozitívnu povinnosť. Nestačí obmedziť to, čo je negatívne, súdy musia robiť kroky navyše, pretože záujmom dieťaťa je, aby z neho vyrástol zdravý jedinec a to aj za cenu dočasného hnevu, plaču či hádzania sa o zem. Takéto správanie sa dieťaťa je výsledkom zlej výchovy. Dohovor zdôrazňuje rovnaké práva obidvoch rodičov a ich rovnosť, nie je možné jedného z nich dokonca len kvôli pohlaviu preferovať. Ústava SR chráni právo rodičov a rodinu, keď sa v nej píše, že starostlivosť o deti je právom rodičov. Fakt, že zákony a sudcovia mnohých krajín (vrátane Slovenskej republiky) netrestajú praktiky proti rozvratom rodín s deťmi je významnou príčinou vážneho, mravného, právneho, morálneho úpadku spoločnosti. Odvolateľ vytykal navrhovateľke, že sa nechala zastupovať v právnej veci o rozvod manželstva právnu zástupkyňou. „Pre žalosť nízku múdrosť, vzdelanosť, dedičnú t. j. prirodzenú inteligenciu a profesionálnosť sudcov - sudkýň OS Ružomberok, ale aj všetkých ostatných sudcov po celom Slovensku, štát strká svoj nos do rodinných komunit, ktoré nechráni, ale rozvracia, aby takto oslabené rodiny okrádal cez hyeny sudcov aj exekútorov, porušuje manželské práva, práva rodín na súkromie - na výchovu detí oboma rodičmi“. Odvolateľ poznamenal, že ním uvádzané dôvody boli príčinou podania dovolania na Najvyšší súd SR a žiadosti na Generálnu prokuratúru SR vo veci nápravy, zatiaľ v právnej veci 1P/9/2010 a pre ktoré žiadal aj o prikázanie - delegovanie na riešenie inému OS. V ďalších častiach odvolateľ poukazuje na jeho štatistické zistenia vo veci realizácie striedavej opatery detí v zmysle Zákona o striedavej starostlivosti. Uvádzal štatistické údaje o počte bezdomovcov (v %-nom rozsahu), o najčastejších príčinách rozpadov rodín s deťmi.

Poukazoval v odvolaní aj na vysoký počet zmarených, neuskutočnených stretnutí s deťmi, hoci na stretnutia s deťmi dochádzal z U. do F.. Takto zmarených stretnutí, a to len tých, ktoré sú napísané na OS v Ružomberku, ÚPSVaR v Ružomberku a na OO PZ v Ružomberku bolo 50. Totálna ľahostajnosť, nezodpovednosť, neschopnosť sudcov - sudkýň OS v Ružomberku a KS v Žiline mu zabezpečiť slušné a pravidelné stretávanie sa s deťmi, nemorálne protiprávne konanie trvá už dlhých 9 rokov. Ide o úmyselné, dlhodobo trvajúce rozvracanie rodiny a vedomé obchádzanie zákonov. Chránia pritom manželku, ktorá už 15 rokov nepracuje a ešte v roku 2004 opustila rodinu aj s deťmi, čím sa dopustila aj únosu detí. Odporca v odvolacom konaní predložil aj vyhotovenie odvolania, ktoré podal proti rozsudku OS Ružomberok č.k. 1P/9/2010-575 zo dňa 6.2.2013, ktorým jeho návrh Okresný súd Ružomberok na nariadenie striedavej starostlivosti o maloleté deti v celom rozsahu zamietol.

Odvolací súd v ďalšom neuvádza z odvolania odvolateľa tie obsahové časti, výrazy a citácie, ktoré svojou povahou majú charakter neprimeranosti, vulgárnosti, navyše na vecné posúdenie riešenej problematiky dopad nemajú a sú bez právneho významu.

Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu (na č. I. 322 spisu) hodnotila odvolanie odporcu v spojení s dodatkami k odvolaniu za nedôvodné, účelové. Nesúhlasí s ním, odporca neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali ovplyvniť rozhodnutie krajského súdu. Okresný súd náležite zistil skutkový stav veci na základe predložených a vykonaných dôkazov a v súlade s ust. Zákona o rodine ako aj medzinárodného Dohovoru o právach dieťaťa na ktoré sa odporca neustále odvoláva, ako aj s poukazom na vykonané znalecké dokazovanie - znalecký posudok PhDr. O. S., PhD., z odboru klinická psychológia, náležite rozhodol tak ako je to v rozsudku uvedené. Navrhovateľka zotrúva na dôvodoch uvádzaných v návrhu o rozvod manželstva. S odporcom nežije v spoločnej domácnosti už 9 rokov, ich citové väzby ochladli, s odporcom sa nekontaktuje, maloleté deti sa s otcom nestýkajú a vzhľadom aj na závery znaleckého posudku č. 7/2012 kde deti vplyv otca vnímajú záporne, považuje rozsudok OS Ružomberok zo dňa 04.09.2012 v konaní 5C/13/2011 za vecne správny. Doplneným podaním k odvolaniu - navrhovateľka reaguje na doplnok k odvolaniu odporcu, opätovne poukazuje na nedôvodnosť, účelovosť a vyjadrila svoj nesúhlas. V dodatku k odvolaniu odporca neuviedol žiadne

nové skutočnosti, ktoré by mali ovplyvniť rozhodnutie krajského súdu, dodatok nie je datovaný, nie je zrejme k akému konaniu sa podáva, je neurčitý, zmätočný, z niektorých častí je zrejme, že sa jedná iba o fotokópie podaní z predchádzajúcich konaní v ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté. Otec v doplnku podania doručenom 10.04.2013 na strane 1 uvádza neadekvátne vyjadrenia na adresu súdneho znalca, k týmto skutočnostiam z hľadiska profesionálnej etiky a dobrých mravov sa nebude vyjadrovať, pričom poukazuje len na jednu skutočnosť, a to, že znalec bol ustanovený zákonným spôsobom uznesením OS Ružomberok 1P/9/2010-416 zo dňa 22.02.2012, uznesenie nadobudlo právoplatnosť, vykonateľnosť. Znalec mohol pristúpiť k vyšetreniu účastníkov konania a vykonať znalecké dokazovanie a vypracovať znalecký posudok. Rázne odmieta, že ide o posudok zmanipulovaný. Podania odporcu sú len účelové, sám nevie čoho sa domáha, podáva ich za účelom, aby robil prietahy a aby krajský súd vo veci nemohol rozhodnúť. S deťmi sa nestretáva, nemá o ne záujem, aj znalecký posudok poukazuje na to, že ani nie je vhodné, aby sa s deťmi stretával, toľž nie, aby ich mal v osobnej starostlivosti. Deti majú k otcovi negatívny postoj a záporný citový vzťah. Navrhovateľka žiadala rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť pre vecnú správnosť.

Kolíznym opatrovníkom písomné vyjadrenie k odvolaniu odporcu nepredložil.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§ 201 veta 1 O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) preskúmal vec v rozsahu danom v ust. § 212, ods. 2 písm. a/ O.s.p. a aplikáciou postupu podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) rozsudok okresného súdu vo výrokoch, v ktorom manželstvo účastníkov rozviedol, v ktorom maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matke a rodičov oprávnil oboch maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, vo výroku v ktorom určil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté deti a vo výroku o náhrade trov konania potvrdil pre vecnú správnosť podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. a vo výroku v ktorom okresný súd styk otca s maloletými deťmi neupravil zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a v tejto časti postupom podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Prioritne odvolací súd považuje za svoju povinnosť zaujať stanovisko k skutkovým zisteniam a právnomu posúdeniu otázky rozvodu manželstva účastníkov. V tejto časti okresný súd skutkový stav zistil riadne, vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy hodnotil v súlade s ust § 132 a nasl. O.s.p. a z vykonaného dokazovania vyvodil i správny právny záver. V písomnom odôvodnení rozsudku okresný súd jasne, zrozumiteľne a argumentačne sa vyjadruje k podstatným skutkovým otázkam zakladajúcim dôvodnosť rozvodu manželstva účastníkov.

Zo zhodného výsluchu tak navrhovateľky a odporcu je preukázané, že dlhodobo - približne 8 - 9 rokov nežijú v spoločnej domácnosti. Ich manželstvo nenapĺňa ani jednu z tých funkcií, ktoré Zákon o rodine vo svojich ustanoveniach od manželov a od manželstva požaduje. Je jednoznačné, že manželstvo účastníkov je formálne, dlhodobo neplní funkciu ekonomickú, biologickú ani výchovnú. Manželia spolu nehospodária, ako vyplýva aj z vykonaného dokazovania, ale aj z podaného odvolania odporcu jeho predstavy o riešení ekonomického zabezpečenia rodiny a chodu domácnosti, spoločného hospodárenia manželov boli odlišné ako predstavy navrhovateľky. Aj odporcom zvýraznené tvrdenie o tom, že akékoľvek materiálne zabezpečenie či už chodu domácnosti, výchovy detí poskytoval zo svojich finančných prostriedkov iba on, svedčí o odlišných prístupoch a odlišnom náhľade obidvoch manželov k ekonomickému zabezpečeniu rodiny a k ekonomickej funkcii manželstva.. Ďalšou problémovou oblasťou je odlišný pohľad odporcu na postavenie ženy, či už v rodine ako aj v spoločnosti. Rôznorodosť postojov, pováh, názorov na partnerský a manželský život u navrhovateľky a odporcu vyúsťujúce do oddeleného spolužitia a straty akékoľvek citovej náklonnosti bola v konaní jednoznačne preukázaná.

Okresný súd pri hodnotení existencie zákonných predpokladov pre rozvod manželstva správne aplikoval hmotnoprávne ustanovenia Zákona o rodine. Manželia majú povinnosť žiť spolu, byť si verní, navzájom pomáhať a vytvoriť maloletým deťom harmonické rodinné prostredie. Uvedeným zákonným požiadavkám Zákona o rodine spolužitie účastníkov dlhodobo už nezodpovedá. Harmonické rodinné prostredie je výsledkom harmonického spolužitia predovšetkým manželov, rodičov, ktorí sú príkladom svojim spolužitím svojim deťom, v ktorom prostredí maloleté deti pociťujú lásku svojich rodičov, vzájomné

porozumenie, súlad, ich záujem vychovávať deti k čo najlepším hodnotám, aby sa z nich stali všestranne rozvinuté osobnosti. Ani uvedeným podmienkach partnerský život navrhovateľky a odporcu aktuálne nezodpovedá a nezodpovedalo ani v minulosti. Z podaní odporcu, či už z odvolania ako aj dodatkov k nemu nedospel odvolací súd k presvedčeniu o takom postoji odporcu k navrhovateľke ako k manželke, žene, matke svojich detí, že by si ju vážil, keď už nie ako ženu, ale ako matku maloletých detí, ktorá sa o maloleté deti dennodenne stará. Krajský súd v manželstve účastníkov postráda vzájomnú úctu, rešpekt, elementárnu slušnosť muža voči žene. Uvedené argumenty odvolacieho súdu vychádzajú nielen z obsahu vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa, ale aj z obsahu odvolania (dodatkov k odvolaniu) ako na adresu navrhovateľky sa odvolateľ vyjadruje, aké vlastnosti navrhovateľke pripisuje, pritom odvolací súd v písomnom vyhotovení rozsudku neuvádza tie výrazy a citácie odporcu k osobe navrhovateľky, ktoré svojim obsahom dosiahli mieru vulgárnosti. Rozporupnosť vzťahov medzi účastníkmi konania je znásobená i dlhoročnými súdnymi spormi, exekučným konaním. Komplikované, vo viacerých prípadoch nerealizované stretnutia otca s maloletými deťmi naštrbili, ešte viac prehĺbili nesúlad manželského vzťahu, o to viac, keď odvolateľ i v podanom odvolaní zvýrazňuje tzv. nepriaznivý, negatívny vplyv, zasahovanie svokry do manželského a rodinného života.

Všetky skutkové okolnosti uvádzané súdom prvého stupňa, ale i odvolacie dôvody odporcu prezentované v odvolaní a vyhodnotené krajským súdom v predmetnom rozhodnutí, svedčia o tom, že manželské rozpory dlhodobo pretrvávajúce v každej oblasti manželského spolužitia, z hľadiska intenzívne dlhotrvajúceho narušenia manželských vzťahov medzi účastníkmi zapríčinili taký nenapraviteľný stav v manželskom spolužití, že aktuálne aj podľa názoru krajského súdu nie je predpoklad, aby odporca a navrhovateľka dokázali byť oporou jeden druhému, ctiť jeden druhého, navzájom si pomáhať a vytvoriť deťom zdravé rodinné spoločenstvo. Odvolací súd zdieľa názor súdu prvého stupňa, že rozvod manželstva účastníkov nebude ani v rozpore s najlepším záujmom maloletých detí, nie je totiž vhodné, aby vyrastali v takom rodinnom prostredí kde medzi rodičmi nepanuje vzájomná úcta, vzájomné porozumenie, slušnosť, pochopenie, vzájomná tolerancia a nie je v ich záujme, aby boli svedkami konfliktných situácií vyvolaných rozdielnymi názormi, odlišnými postojmi rodičov na otázky rodinného spolužitia.

V preskúmvanej veci boli naplnené všetky zákonné podmienky pre rozvod manželstva účastníkov a rozhodnutie okresného súdu v tejto časti rozsudku je vecne správne.

S konaním o rozvod manželstva je spojené aj konanie o úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletým deťom. V priebehu vedeného konania neboli zistené také nedostatky, ktoré by tvorili prekážku prečo nezveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matky. Okresný súd bol dôsledný v dôkaznom konaní, keď vychádzal aj zo záverov citovaného znaleckého posudku, z čoho je jednoznačné, že maloleté deti sa viažu k rodinnému prostrediu matky, v ktorom dennodenne vyrastajú, v ktorom cítia svoju istotu. V tejto matkinej starostlivosti kolíznym opatrovníkom nedostatky zistené neboli. Otec žiada zveriť maloleté deti do striedavej rodinnej starostlivosti, avšak za súčasnej konfliktnej situácie, keď rodičia spolu nie sú schopní ani slušne komunikovať, keď maloleté deti majú k otcovi odmietavý postoj, treba súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, že výchova maloletých detí v osobnej starostlivosti u matky má svoj zákonný rámec a tento záver vychádza z výsledkov vykonaného dokazovania. V štádiu odvolacieho konania nevyvstali také okolnosti, ktoré by presvedčili odvolací súd o tom, že striedavá starostlivosť rodičov o maloleté deti by bolo v ich najlepšom záujme a že by bola vhodnejšou formou ako aktuálna osobná starostlivosť matky o ne.

Pri určení vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti okresný súd v celom rozsahu - správne prihliadal na možnosti a schopnosti otca, ktorý je poberateľom invalidného dôchodku. Síce odôvodnené potreby maloletých detí by vyžadovali určiť výživné podstatne vyššou sumou, avšak reálne možnosti a schopnosti otca v aktuálnej dobe by nedovoľovali vyššie výživné v ich prospech uhradzovať.

V súvisiacom výroku o náhrade trov konania rozhodnutia okresného súdu má oporu v aplikovanom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Pokiaľ ide o otázku styku otca s maloletými deťmi, krajský súd tento výrok rozsudku okresného súdu zrušil a vrátil mu na ďalšie konanie. Okresný súd v tejto časti svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, navyše výrok v ktorom okresný súd styk otca s maloletými deťmi na čas po rozvode neupravil nemá oporu v zistenom skutkovom stave a vo vykonanom dokazovaní. Rodičia dohodu o styku otca s maloletými deťmi neuzatvorili (ani takú v ktorej by žiadali obaja styk otca s maloletými deťmi neupraviť), táto otázka súvisiaca s výkonom rodičovských práv je medzi nimi naďalej sporná, nedoriešená, za tejto situácie bolo povinnosťou okresného súdu, aby o styku otca (obmedzení, zúžení, rozšírení) rozhodol konkrétnym, jednoznačným výrokom. V novom konaní okresný súd sa nezaobíde bez vykonania ďalšieho dokazovania na skutkové okolnosti, v akom rozsahu bude možné stanoviť rozsah, intenzitu jednotlivých stretnutí otca s maloletými. Pre prípad, že okresný súd na základe vykonaného dokazovania, prijme záver, že na čas po právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva nebudú splnené podmienky pre úpravu styku otca s maloletými deťmi (resp. umožňujú iba v zúženom rozsahu) bude postupovať v zmysle súvisiacich hmotnoprávnych inštitútov Zákona o rodine.

Odvolačný súd náhradu trov odvolacieho konania riešil postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p v spojení s 144 prvá veta O.s.p. a v spojení s § 146 ods. 1 písm. a O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže predmetom odvolacieho konania bol rozvod manželstva a súvisiaca úprava rodičovských práv k maloletým deťom.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e** .